1 HENSIKT OG OMFANG 2
2 VEGETASJONSKONTROLL I SPOR OG PÅ SPOROMRÅDER 3
2.1 Bruksområde 3
2.2 Utstyr 3
2.3 Valg av ugrasmidler 4
2.4 Krav til kompetanse 4
2.5 Sprøyteplaner 4
2.6 Areal som skal behandles 5
2.6.1 Fjellskjæringer, forstøtningsmurer, støyskjermer, kabelkanaler og plattformer 5
2.6.2 Behandlet areal på terminaler og skiftetomter 5
2.7 Arealer som ikke skal behandles 5
2.8 Områder som midlertidig ikke skal behandles 5

1 HENSIKT OG OMFANG

Kapitlet gir regler for vegetasjonskontroll i ballasten.

Formålet med vegetasjonskontroll i ballast er å hindre oppbygging av humus i ballastlaget samt å hindre at vegetasjonen påvirker arbeidssikkerheten.

2 VEGETASJONSKONTROLL I SPOR OG PÅ SPOROMRÅDER

Ballastpukk og ballastgrus, som i utgangspunktet er et rent mineralmateriale, forurenses over tid av organisk materiale som omdannes til humus. Forurensning forringer ballastens evne til å oppta og fordele krefter. I tillegg forringer humus i ballasten dreneringen av sporet, slik at sporets stabilitet kan påvirkes bl.a. gjennom økt isdannelse i kuldeperioder.

Tilførsel av organisk materiale som skyldes plantevekst i ballasten, skal minimaliseres ved forebyggende tiltak mot plantevekst. Til dette anvendes ugrasmidler, pr. i dag imazapyr, som er både blad- og jordvirkende. Effekten av behandlingen som varer noen måneder, er en brakkingseffekt på de fleste plantearter. Ensidig bruk over lengre tid av et bestemt ugrasmiddel kan imidlertid føre til at plantene opparbeider resistens overfor midlet. I framtiden kan det derfor bli nødvendig å veksle mellom flere midler i en rotasjon eller bruke en blanding av f.eks. 2 midler.

Langs spor og på stasjons- og skiftetomter, skal det ikke være vegetasjon som kan medføre risiko for personlig sikkerhet, f.eks. risiko for å snuble eller skli. For å unngå framvekst av vegetasjon på slike arealer, anvendes også her pr. i dag imazapyr.

Håndtering og bruk av ugrasmidler skal alltid bygge på oppdatert viten om virkning og bruksområde slik at minst mulig ugrasmidler brukes, og slik at risiko for helse- og miljøskader blir minst mulig.

Arealer hvor risiko for forurensning er tilstede, skal ikke behandles med ugrasmidler. Regionene skal ha banevise oversikter over slike arealer.

Ugrasmidler skal alltid brukes målrettet og det skal tas hensyn til det visuelle inntrykk etter behandlingen, både sett fra de reisendes side og fra naboers og publikums side.

2.1 Bruksområde

Ugrasmidler brukes til

- vegetasjonskontroll i ballast for å hemme humusforurensning i ballast
- vegetasjonskontroll ved ballastkanten for å
  - hemme frøsmitte til ballasten
  - hindre flerårig ugras i å gro inn i ballasten
  - hemme framvekst av gran-, furu- og løvkratt
- vegetasjonskontroll på jernbanetomter og skiftetomter av hensyn til arbeidsmiljø og brannfare
- å forhindre evt. problemer i sporveksler
- vegetasjonspleie langs jernbanen av hensyn til de reisendes opplevelse av landskapet, og av hensyn til orden og generell skjøtsel av jernbanens områder

2.2 Utstyr

Vegetasjonskontroll i spor og på sporområder utføres ved hjelp av utstyr framført på skinnene, "sprøytetog" o.l., men også utstyr framført av hjulgående kjøretøy (traktor, bil eller anleggsmaskiner) og bærbart utstyr brukes.

Sprøytetog og annet utstyr som brukes til å spre ugrasmidler, skal kontrolleres årlig mht. driftssikkerhet, væskeforbruk og arbeidsmiljøforhold. Annet selvgående eller traktormontert sprøyteutstyr skal kontrolleres årlig, og skal oppfylle funksjonstesting tilsvarende testing av sprøyteutstyr i landbruket som Landbruksdepartementet har bestemt.

2.3 Valg av ugrasmidler

Som hovedregel skal det brukes ugrasmidler i fareklasse C, mindre helseskadelige preparater.

Ugrasmidler i fareklasse A og X skal ikke brukes. Ugrasmidler i fareklasse B kan brukes når spesielle forhold tilsier det.

Alle ugrasmidler som er aktuelle på og langs linjen, på skifteområder og på andre sporområder, skal være godkjent til formålet, og bruksområdet skal fremgå av etiketten.

2.4 Krav til kompetanse

Hver region skal ha minst en faglig rådgiver med biologisk rettet utdannelse som gartner eller skogtekniker, slik at arbeidet med planlegging, utvikling, iverksetting og kontroll av vegetasjonskontrollen kan skje på en sikker og hensiktsmessig måte.

Alle som bruker ugrasmidler skal dessuten ha gjennomgått en praktisk og teoretisk intern opplæring.

Alle som kjøper og bruker ugrasmidler skal ha gyldig autorisasjon iht. forskrift om plantevernmidler av 7. februar 1992 og "Instruks for utstedelse av autorisasjonsbevis for bruk og kjøp av plantevernmidler".

2.5 Sprøyteplaner

Den årlige sprøyteplanen for ballastsprøyting skal inneholde følgende:

- Strekninger som skal sprøytes med sprøytetog; strekningene navngis og samlet antall km oppgis.
- Strekninger som skal behandles med eget skinnegående sprøyteutstyr som behandler ballastprofilet. Strekningene navngis og samlet antall km oppgis. Planlagt funksjonstesting av utstyret beskrives.
- Stasjoner, godsterminaler, skiftetomter m.m. som skal behandles med eget utstyr. Omtrentlig samlet antall kvadratmeter eller dekar oppgis.
- Hvilke preparater som brukes i det egne utstyret; bruk preparatnavn f.eks. Arsenal 250, Roundup Eco o.l.
- Antall ml preparat pr. dekar
- Antall liter væske pr. dekar

Behandlingsintervall for Arsenal 250 (imazapyr) er gitt i tabell 2.1.

Tabell 2.1 Behandlingsintervall for imazapyr

Ballasten utenfor svilleendene	hvert 2. år
Ballasten mellom svilleendene	hvert 4. år

Behandlingsintervall for Roundup Eco, Avans (glyfosat) er gitt i tabell 2.2.

Tabell 2.2 Behandlingsintervall for glyfosat

Ved synlig plantevekst	2-3 ganger pr. år

2.6 Areal som skal behandles

Vegetasjonskontroll omfatter behandling av ballasten over hele ballastprofilet og behandling av kant eller skråning utenfor ballasten på minst 75 cm målt horisontalt fra ballastkant.

2.6.1 Fjellskjæringer, forstøtningsmurer, støyskjermer, kabelkanaler og plattformer

På strekninger hvor avstand til fjellskjæring, forstøtningsmur, støyskjerm, kabelkanaler, plattformer m.m. er 4 meter eller mindre fra midtlinje nærmeste spor, skal ugras bekjempes i ballast og formasjonsplan helt fram til fot av skjæring, mur, skjerm, kabelkanal m.m. Det skal ugrasbekjempes helt fram til foten av plattformer og i nødvendig grad innunder treplattformer for å bekjempe plantevekst.

2.6.2 Behandlet areal på terminaler og skiftetomter

Ugrasbekjempelse på sammenhengende sporareal på terminaler og skiftetomter skal omfatte behandling over hele ballastprofilet på de enkelte spor, behandling på alt areal mellom spor og behandling på alt areal som ellers hører naturlig til sporområdene og den aktivitet som foregår der.

2.7 Arealer som ikke skal behandles

Arealer hvor risiko for forurensning er til stede, skal ikke behandles med ugrasmidler.

Regionene skal ha banevise oversikter over slike arealer (gjelder bl.a. drikkevann, brønner, andre vannkilder mv.).

Det skal ikke benyttes plantevernmidler på områder hvor rask nedbrytning av midlene ikke er tilstede. Det skal heller ikke benyttes plantevernmidler på arealer hvor det er lett gjennomtrengelig jord/grunn som sandjord og på spor med tykt pukklag.

Plantevernmidler skal ikke benyttes på arealer hvor det er risiko for kjemikalieresistens eller på en slik måte at kjemikalieresistens kan oppstå.

2.8 Områder som midlertidig ikke skal behandles

Planlagte ombygningsstrekninger skal ikke behandles med ugrasmidler året før og samme år som ombygging skal utføres.

Nyrenset ballast, med unntak av ballastskuldre og kant, kan normalt stå ubehandlet i inntil 6 år. Deretter følges vanlig prosedyre, dvs. behandling hvert 4. år av profilet mellom svilleendene. Ballastskulder og kant inntil ballasten skal hele tiden behandles hvert 2. år.

Nytt spor kan normalt stå ubehandlet i inntil 6 år. Det skal likevel observeres nøye om det er behov for behandling av ballastskulder og kant før den tid.